

Meer samenhang en meer samenwerking

*"We gaan van
modaliteit naar
mobiliteit"*

Kees van der Burg is sinds 1 september 2019 directeur-generaal Mobiliteit bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Van der Burg was daarvoor werkzaam in diverse directiefuncties bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), waaronder, sinds 2014, als directeur-generaal Langdurige Zorg.

In 2040 maken we, om van A naar B te komen, veel meer gebruik van verschillende vervoermiddelen en kopen we meer bewust mobiliteitsdiensten in, verwacht Kees van der Burg. Met één app kunnen we onze volledige reis plannen, boeken en betalen. Het verkeer is in 2040 schoner, de verkeersveiligheid is verbeterd en de infrastructuur is energieneutraal of levert zelfs energie op.

Het realiseren van deze ambitie, zoals beschreven in de Schets Mobiliteit naar 2040, vraagt om een omslag in het organiseren van mobiliteit: meer in samenhang met werk en wonen, meer data-gedreven en meer in samenwerking met andere partijen.

In verbinding brengen

“Economie, woningbouw, energie, natuur hebben allemaal hun weerslag op het verkeer en vervoer. Bovendien concurreren ze allemaal om de schaarse ruimte, vooral in stedelijke gebieden”, zegt Van der Burg. “Neem de woningbouwopgave. Tot 2030 moeten er circa 1 miljoen woningen bij worden gebouwd om de groeiende vraag bij te benen. Hoe je het ook wendt of keert, dat brengt een enorme toename van verkeersbewegingen met zich mee. Die twee moet je dus in een zo vroeg mogelijk stadium met elkaar in verbinding brengen.”

En dat wordt al gedaan in de gebiedsgerichte bereikbaarheidsprogramma's in de metropoolregio's Amsterdam, Rotterdam-Den Haag en Utrecht. “Daarin werken we nauw samen met de regio. Het idee is dat woningen en werklocaties zoveel mogelijk in het bestaande stedelijk gebied worden gerealiseerd, dichtbij voorzieningen en openbaar vervoerknooppunten. We zetten sterk in op OV, fietsen en lopen en een optimaal gebruik van de bestaande infrastructuur”, aldus Van der Burg.

Rijk en regio trekken 103 miljoen euro uit voor de aanpak van de files op de A50 tussen Nijmegen en Eindhoven. Er komt 539 miljoen euro beschikbaar voor verbreding van de snelwegen

en verbeteringen voor openbaar vervoer en lokale wegen in het gebied tussen Amsterdam en Hoorn. In Utrecht wordt mede met het oog op openbaar vervoer 380 miljoen geïnvesteerd in 9.000 nieuw te bouwen woningen.

Mobiliteitsfonds

Om een bredere afweging van opgaven en oplossing mogelijk te maken, werkt het ministerie aan het omvormen van het Infrastructuurfonds naar een Mobiliteitsfonds. “Dat is een van de afspraken uit het regeerakkoord. Concreet betekent dit onder meer dat er vanaf 2030, naast infrastructuur ook maatregelen die bijdragen aan betere benutting van infrastructuur vanuit het Mobiliteitsfonds bekostigd kunnen worden. Daarbij zullen ook de schotten tussen de modaliteiten meer en meer gaan verdwijnen.”

“We gaan van modaliteit naar mobiliteit,” legt Van der Burg uit. “Niet meer kijken naar afzonderlijke modaliteiten maar meer vanuit het mobiliteitssysteem als één geheel. We willen ervoor zorgen dat reizigers makkelijk van het ene vervoermiddel op het andere kunnen overstappen en hoe modaliteiten elkaar kunnen aanvullen of vervangen. De combi trein-fiets bijvoorbeeld is een hele sterke. Daarom investeren we ook in fietsenstallingen bij stations.”

De fiets kan ook een rol spelen bij het verminderen van files op de weg, geeft Van der Burg aan. “Daarom maken we afspraken met werknemers om hun medewerkers te stimuleren om met de fiets of e-bike naar het werk te komen in plaats van met de auto. Daarmee dragen ze bovendien bij aan de gezondheid van hun werknemers. Een ander voorbeeld is onze ambitie om het gebruik van spoor te stimuleren in plaats van vliegen op reizen binnen Europa tot 6 uur reistijd.”

Mobility as a Service

“Een belofte voor de toekomst”, noemt Van der Burg Mobility as a Service (MaaS), een app waarmee de reiziger in één keer zijn reis kan plannen, boeken en betalen. In de MaaS-apps worden straks alle vormen van mobiliteit integraal ontsloten, zoals deelfietsen en - auto's, huurfietsen en - auto's, (water)taxi's, bussen, trams, metro's, treinen, laadpalen en parkeerplaatsen. Om dit te laten werken is het van belang dat vervoerders en andere potentiële aanbieders met elkaar samenwerken en data uitwisselen.

“Dat gaat echter niet vanzelf”, stelt Van der Burg. “Het is belangrijk dat de overheid open standaarden en randvoorwaarden ontwikkelt, zodat er een gelijk speelveld ontstaat en we kunnen sturen op publieke waarden als privacy en toegankelijkheid.”

Dat is de reden dat IenW samen met zeven regio's zeven regionale pilots gaat opstarten. Deze hebben elk een ander doel. De zeven MaaS-apps leggen ieder een accent op een specifieke doelgroep en beleidsdoelstelling. Voor de één is dat het verlichten van de druk op het mobiliteitssysteem in de regio, andere richten zich op duurzaam vervoer, de bereikbaarheid van het platteland of grensoverschrijdende mobiliteit. De insteek is dat MaaS-aanbieders, vervoerders en overheden samenwerken en samen leren.

“De belangstelling uit de markt is groot. Er hadden zich 41 brede consortia ingeschreven voor de pilots. Daarvan zijn er 24 consortia toegelaten, met hele verschillende achtergronden. Vervoerders, startups, autobedrijven, maar ook IT-partijen, banken en verzekeraars hebben zich voor de pilots aangemeld. De aanbestedingen lopen, een aantal MaaS-pilots zijn inmiddels gegund.”

Zal MaaS uiteindelijk aanslaan bij de 'gemiddelde' reiziger?

“Ik denk dat het gebruik van de deelauto en elektrische deelfiets verder zal toenemen en dat er andere concepten komen die we ons nu misschien niet kunnen voorstellen. Uit onderzoek van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeeld (KiM) blijkt dat onder meer jongeren en frequente gebruikers van het openbaar vervoer behoren tot de meest kansrijke groepen voor MaaS. We zetten er met ons beleid actief op in dat er daarna nieuwe groepen volgen en het voor een bredere doelgroep toegankelijk wordt. De pilots en de data die beschikbaar komen kunnen ons veel leren over het mobiliteitsgedrag en stellen ons in staat om nog beter in te spelen op de wensen van de reiziger.” Van der Burg glimlacht: “En zeg nu zelf, wie had tien jaar geleden kunnen denken dat we onze cd-en dvd-verzameling zouden inruilen voor een abonnement op Spotify en Netflix?”

Mobiliteitsalliantie

Een belangrijke partij met wie IenW samenwerkt is de Mobiliteitsalliantie. In juni van dit jaar presenteerde de alliantie haar Deltaplan Mobiliteit 2030. Van der Burg: “Ik vind het inspirerend dat inmiddels 25 partijen, met uiteenlopende en vaak ook tegengestelde belangen, de handen ineen hebben geslagen en een gezamenlijke visie hebben opgeleverd. Het is goed om te zien dat de ambities en gedachtegang op belangrijke punten overeenkomen met die van onze toekomstschets. Die ambities kosten ook geld en over de mate waarin zijn we met de partijen in gesprek.”

De directeur-generaal wil de samenwerking met de Mobiliteitsalliantie, die onder zijn voorganger Mark Frequin tot stand is gekomen, voortzetten en verstevigen. “We gaan in ieder geval samen aan de slag met een aantal pilots gericht op alternatieve manieren van vervoer en betalen, zoals in het regeerakkoord is afgesproken. Eén pilot richt zich op het verhandelen van parkeerrechten en wordt getrokken door de ANWB. In de tweede pilot krijgen de deelnemers in plaats van een vaste bijtelling bij hun leaseauto een variabele bijtelling, op basis van het aantal daadwerkelijk gereden privékilometers. We doen dat door middel van een simulatie. Deze pilot wordt getrokken door de Vereniging Zakelijke Rijders (VZR). Verder kijken we hoe we gezamenlijk een aantal thema's uit het Deltaplan Mobiliteit en de Schets Mobiliteit verder kunnen brengen, zoals nieuwe mobiliteitsconcepten of hubs.”

Laten inspireren

Wat betekent dit alles voor de eigen organisatie? Van der Burg: “Ook hier geldt: meer samenhang en samenwerking. Niet alleen binnen mijn eigen directoraat-generaal, maar ook met de overige onderdelen van IenW. Dat betekent meer buiten je eigen domein kijken en naast je eigen werk ook oog hebben voor het grotere geheel. Dat is soms nog best lastig en daarom een kwestie van kleine stapjes zetten. Daarbij moeten we ons laten inspireren door goede en praktische ideeën om ons heen. Samen creëer je uiteindelijk de beste oplossing. Die interne verbinding én de verbinding met de buitenwereld, dat is iets waar ik me de komende jaren echt voor wil inzetten.”

